

Alert Antyzatorowy

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK) w oficjalnym komunikacie poinformował, że w czerwcu 2020 r., po uzyskaniu danych z Krajowej Administracji Skarbowej, wszczął aż 51 postępowań w sprawie nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych, czyli w sprawie tzw. zatorów płatniczych. Podstawą działania organu jest obowiązująca od początku br. ustawa o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych. Jest ona nazywana ustawą antyzatorową. Na jej podstawie Prezes UOKiK może w postępowaniu administracyjnym nałożyć karę pieniężną na przedsiębiorcę, jeżeli w okresie kolejnych trzech miesięcy suma świadczeń pieniężnych niespełnionych oraz spełnionych po terminie przez tego przedsiębiorcę przekroczy 5 milionów złotych. W komunikacie zapowiedziano nadto, iż UOKiK planuje potrojenie liczby tego typu postępowań w najbliższym półroczu.

W niniejszym Alercie przedstawiamy najważniejsze informacje o ustawie antyzatorowej, które mogą pomóc przedsiębiorcy skutecznie bronić się przed zarzutem jej naruszenia i unikać surowych kar. Alert ma charakter ściśle praktyczny - bazuje na naszym doświadczeniu, które zdobyliśmy, prowadząc liczne szkolenia u przedsiębiorców z różnych branż.

Adresatem przepisów antyzatorowych są szeroko rozumiani przedsiębiorcy. Z zakresu zastosowania przepisów wyłączone są jedynie podmioty publiczne.

Prezes UOKiK **może wsząć postępowanie** antyzatorowe, jeżeli stwierdzi - po przeprowadzeniu wstępnej analizy posiadanych przez niego informacji (tzw. analizy prawdopodobieństwa) - że w przypadku danego przedsiębiorcy występuje ryzyko nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych.

Nadmierne opóźnienie się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych zachodzi, gdy suma świadczeń pieniężnych niespełnionych oraz spełnionych po terminie przez danego przedsiębiorcę **przekroczy w okresie kolejnych trzech miesięcy 5 milionów złotych.**

Od 2022 r. próg ten zostanie jednak **obniżony do 2 milionów złotych**, co poszerzy zakres przypadków, w których możliwa stanie się interwencja organu.

Prezes UOKiK pozyskuje dane o transakcjach handlowych od szefa Krajowej Administracji Skarbowej, a konkretnie **z jednolitych plików kontrolnych**, danych pozyskanych w toku postępowania, w tym z przeprowadzonych **kontroli** i uzyskanych w odpowiedzi na żądanie przekazania informacji. Minister ds. gospodarki może też przekazać Prezesowi UOKiK informację o podejrzeniu, że kierowane do niego **sprawozdania** (nowy obowiązek z ustawy antyzatorowej dla największych przedsiębiorców) zawierają nierzetelne lub nieprawdziwe informacje.

Co wlicza się do sumy 5 mln zł niespełnionych bądź spełnionych po terminie świadczeń pieniężnych?

Niezapłacone wynagrodzenie z tytułu dostawy towarów bądź świadczenia usług, w tym:

Niezapłacone świadczenia o charakterze publicznym (np. na ZUS) lub pracowniczym;

kwoty należne wobec wszystkich wierzycieli danego dłużnika; kwota 5 mln nie musi stanowić długu tylko wobec jednego podmiotu;

Świadczenia pieniężne, których termin spełnienia wypadał wcześniej niż 2 lata przed wszczęciem postępowania;

niespełnione oraz spełnione po terminie świadczenia pieniężne w ramach grupy kapitałowej;

Odsetki od niezapłaconych świadczeń pieniężnych;

Jak bronić się przed zarzutem nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych?

- Weryfikacja obliczeń dokonanych przez organ (transakcji, terminów zapłaty, wymagalności);
- Identyfikacja spornych świadczeń pieniężnych;
- Uzasadnienie opóźnienia poprzez wskazanie na brak terminowej zapłaty przez własnych dłużników;
- Wskazanie na zaistnienie siły wyższej (np. epidemii, powodzi);
- Wskazanie na inne szczególne okoliczności;

Prezes UOKiK obligatoryjnie **nakłada karę pieniężną** na przedsiębiorcę, jeżeli stwierdzi nadmierne opóźnianie się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych. Karę wylicza się na podstawie algorytmu podobnie do odsetek. Brak jest w ustawie możliwości jej miarkowania. Możliwe jest jednak wyjątkowo **uzyskanie procentowej redukcji** jej wysokości.

Ustawa zatorowa przewiduje także **kary za uchybienia proceduralne**: za brak udzielenia odpowiedzi na żądanie informacji ze strony organu bądź udzielenie informacji nieprawdziwych bądź wprowadzających w błąd i za utrudnianie kontroli. Prezes UOKiK może je nałożyć także na przedsiębiorcę, który nie jest stroną postępowania.

Jeżeli przedsiębiorca otrzyma od Prezesa UOKiK postanowienie o wszczęciu postępowania w sprawie nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych, winien niezwłocznie podjąć działania celem ochrony swoich praw w toku postępowania oraz wyjaśnienia wszystkich okoliczności sprawy.

Jeżeli przedsiębiorca otrzyma od Prezesa UOKiK pismo z żądaniem udzielenia informacji, winien we wskazanym terminie odpowiedzieć na nie w sposób pełny, rzetelny i jasny. Przed upływem wyznaczonego terminu zwykle możliwe jest uzgodnienie jego przedłużenia, co może być niezbędne, jeżeli żądanie wymagałoby większego zaangażowania bądź zebrania danych i dokumentów.

